

A kétszintű érettségi követelményei történelemből

Évszámok - Kronológia

Témakör	Évszám	Történes
<i>Az őskör és az ókori Kelet</i>	Kr. e. 8000	Az Új-kőkor kezdete. Földművelés, állatenyésztés, patriarchális társadalom megjelenése.
	Kr. e. 3000	Sumér városállamok létrejötte, a Mezopotámiai bronzkor kezdete
	Kr. e. 18. sz.	Óbabiloni Birodalom, Hammurapi törvényei (előkelők védelme, különböző rétegek eltérő büntetése, talio-elv (szemet szemért), család az apa fennhatósága alatt)
	Kr. e. 10. sz.	?
	Kr. e. 525	Egyiptomot magába olvasztja az Óperzsa Birodalom
<i>Az ókori Hellász</i>	Kr. e. 13. sz.	A műkénéi városállamok hanyatlásnak indulnak, területüket elfoglalják a dór törzsek
	Kr. e. 776	Az első olimpiai eredmények feljegyzése
	Kr. e. 594	Szolón arkhón megválasztása (Solón eltörli az adórszolgálatot, elengedi az adósságokat. A politikai jogok alapjává a vagyont teszi a származás helyett. Népgyűlés szerepének növelése, népbíróságok felállítása. Megteremti a demokrácia alapjait)
	Kr. e. 508	Kleisztenész reformjai (kizárja a türannosz visszatértét. Területi egységek lesznek a közigazgatás és a tisztségek betöltésének alapjává. Megszünteti a szabad polgárok közti jogi különbségeket. Mindeki részt vesz a népgyűlésen, cserépszavazás.)
	Kr. e. 490	Marathóni csata, a görög-perzsa háborúk első szakaszát a görögök nyerik
	Kr. e. 480	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Thermopülai csata - görög (spártai, Leonidász) vereség, perzsa (Xerxész) győzelem ➤ Szalamiszi csata: Themisztoklész irányításával az egyesült görög hadsereg szétveri a perzsa flottát.
	Kr. e. 431-404	Pelopponészoszi háború: az Athén vezette déloszi szövetség és Spárta háborúja. Végül egy pestisjárvány miatt Athén teljes vereséget szenved (Periklész is meghal).
	Kr. e. 336-323	Nagy Sándor hadjárata a Perzsa Birodalom ellen. 333-ban legyőzi a perzsa főerőket (Isszosz), végül India felé indul, de visszafordul.
<i>Az ókori Róma</i>	Kr. e. 753	Róma alapítása
	Kr. e. 510	A király elűzése - Rómában arisztokratikus köztársaság jön létre
	Kr. e. 367	Licinius korlátozza a közföldek bérletét: 500 jugerundban maximálják egy személy közföldekből való részesedését
	Kr. e. 264-241	Az első pun háború (Sziciliát el akarják foglalni a rómaiak, de az már Karthágói érdekkör. A szöveget birtoklásáért robban ki az első háború, Karthágóiaknak jó a flottája, rómaiak szárazföldön jó. Csapóhid --> Római győzelem. Szicília az első provincia)
	Kr. e. 218-201	A második pun háború (Karthágó megszerzi Hispániát, megerősödik, Hannibál a hegyeken keresztül menne Róma ellen, de meghalnak a harci elefántok, Scipio közvetlenül Karthágó ellen indul, maga után csalja Hannibált, aki Zámánál megint nyernek a Rómaiak.)
	Kr. e. 168	Püdnai csata - Makedónai legyőzése, majd rövidesen Hellász is provincia lesz
	Kr. e. 48	Pharaszalosz - Caesar döntő vereséget mér vetélytársára, Pompeiusra
	Kr. e. 31	Actium - Octavianus (alias Augustus) győzelmet arat Antonius fölött
	Kr. u. 313	Milánói ediktum (Constantinus, kereszténység megtűrt vallás)

	Kr. u. 391	kereszténység államvallás (kereszténység)
	Kr. u. 476	Nyugat-Római Birodalom bukása
<i>Korai feudalizmus Európában</i>	622	Mohamed futása
	732	Poitiers - Martell Károly megállítja az arab előrenyomulást
	800	Nagy Károlyt Rómában a pápa császárrá koronázza. Bizonyos források innen számítják a Német-Római Birodalom megalakulását
	843	Verduni szerződés - I. Jámbor Lajos meghal, fiai felosztják maguk között a Frank Birodalmat. Kópasz Károly - Franciaország, Német Lajos - Németország, I. Lotár Elzász, Lotaringia, Németalföld, É-Itália
	962	XII. János megkoronázza Rómában I. Ottót, Német-Római Birodalom megalakulása
	1054	Nagy egyházszakadás
	<i>A magyar nép története az államalapításig</i>	895
955		Augsburgi vereség
973		Géza hittérítőket kér a Német-Római császárságtól
997-1038		István uralkodása
1000 ? 1001		István megkoronázása - Magyarország keresztény
<i>Az érett középkor</i>	1066	Hastingsi csata - A Hódító Vilmos által vezetett normann sereg legyőzi II. Harald angol király seregét. A csatában a király is elesik és a Normandiai-ház kerül uralomra Angliában.
	1095	Clermont-i zsinat: II. Orbán pápa meghirdeti a harcot az Szentföld felszabadításáért - az első kereszties hadjáratot
	1122	Wormsi konkordátum - Callixtus pápa és V. Henrik egyezsége: különválaszta az egyházi (pápa joga) és a világi méltóságba (császár joga) való beiktatást.
	1215	Magna Charta Libertatum - Földnélküli János angliában kiadott szabadságlevele a lordok számára beleszólást biztosított a hatalomba, s felruházta őket az ellenállás jogával. (-->angol rendiség)
	1278	Morvamezei csata - I. Rudolf német király és IV. László magyar király serege legyőzi II. Ottokár cseh király és osztrák herceg seregét. A csatában maga Ottokár is elesik, ezzel a Habsburgok megszerzik az Osztrák Hercegséget.
<i>Az Árpád-házi királyok kora</i>	1077-1095	I. László
	1095-1116	Könyves Kálmán
	1205-1235	II. András
	1222	Aranybulla (a nemesség több földet és nagyobb hatalmat, a jobbágyok csökkenő állami terheket akartak)
	1235-1270	IV. Béla
	1241-1242	Tatárjárás
	1301	III. András halála, az Árpád-ház kihalása
<i>A késő középkor</i>	1337-1453	Százéves háború (IV. Szép Fülöp halála után a Valois-család és III. Edward is versengenek a trónért. Angol győzelem, ezért a franciák hadisarcot fizetnek, területeket adnak át, de Edward végül lemond a trónról. V. Bölcs Károly később ellentámadást indít, sok területet visszafoglal, de csak fegyverszünetet kötnek. Az angolok ellentámadnak, a franciák viszont szintén, és végül 1453-ra felszabadítják egész Franciaországot.
	1389	Az első rigómezei csata. I. Murád szultán török serege legyőzi Lazar Hrebeljanovic szerb fejedelem seregét. A csata során a szultánt meggyilkolják, a fogságba esett Lázárt kivégzik. I. Bajazid lesz az Oszmán Birodalom szultánja.

Történelem évszámok

	1410	A grünwaldi csata. A lengyel-litván hadsereg II. Ulászló lengyel király vezetésével döntő vereséget mér a Német Lovagrend seregére, melynek hatalma ezzel megtörik.
	1415	Husz Jánost eretneknek nyilvánítják, és máglyán megégetik
	1453	Konstantinápoly eleste, Bizánc bukása
Magyarország a XIV-XV. században	1308-1342	Károly Róbert
	1342-1382	Nagy Lajos
	1351	I. Lajos lengyel szövetségben elfoglalja Halicsot és Lodomériát. Az ez évi országgyűlésen megerősíti az aranybullát és bevezeti az ősiség intézményét.
	1387-1437	Luxemburgi Zsigmond
	1396	Nikápoly - Luxemburgi Zsigmond vereséget szenved I. Bajazid szultántól
	1456	Nándorfehérvári diadal (II. Mehmed serege tízszeres túlerőben volt, Hunyadi János csapatai mégis megverték őket)
	1458-1490	Hunyadi Mátyás
Kora újkor (1492-1721)	1492	Amerika felfedezése
	1517	Luther Márton Wittenbergben nyilvánosságra hozza a bűcsúval kapcsolatos visszaélésekkel szemben írott 95 pontját;
	1588	Anglia legyőzi a spanyol II. Fülöp spanyol armadáját.
	1618-1648	Habsburg Ferdinánd uralkodása
	1640-1649	Az angol polgárháború (I. Károly a régóta össze nem hívott parlament összehívására kényszerül a külső fenyegetés miatt, de a nemesek fellázadnak, a király Északra menekül hadsereget toborozni. Végül Cromwell Olivér megszerzi a hatalmat és köztársaságot hoz létre, a királyt lefejeztetik.
	1689	Jognyilatkozat - Angliában rögzítik az alkotmányos monarchia alapelveit.
	1701-1714	Spanyol örökösödési háború (kihal a Habsburg ház spanyol ága, a franciák és az osztrákok is szeretnék a trónt. Végül kompromisszumot kötnek.)
Magyarország a kora újkorban (1490-1711)	1514	Jobbágyság röghözkötése, Ulászló megerősíti Werbőczy Hármaskönyvét.
	1526	Mohácsi vész
	1541	Buda török kézre kerül, az ország három részre szakad
	1552	Eger várának ostroma (Dobó István), mely a védők sikerével zárul
	1566	Szigetvár eleste
	1591-1606	15 éves háború
	1664	Vavári béke - a török és császárai katonaság kivonul Erdélyből
	1686	Buda felszabadítása
	1699	A karlócai béke, amelyben a törökök hódításaik nagy részének feladására kényszerülnek
	1703-1711	Rákóczy-szabadságharc
A felvilágosodás kora	1740-1748	Osztrák örökösödési háború
	1756-1763	III. Károly halála után számtalan „jelentkező” közül kerül hatalomra Mária Terézia
Magyarország újjászerveződése a Habsburg Birodalom keretei között (1711-1790)	1740-1780	Mária Terézia
	1767	Mária Terézia kiadja az Urbáriumot, melyben maximálja a jobbágyi szolgáltatásokat.
	1777	Ratio educationis - népiskolák alapítása

	1780-1790	II. József - felvilágosult abszolútizmus
<i>A polgári átalakulás kora (1776-1849)</i>	1776	Amerikai Egyesül Államok megalakulása- Függetlenségi Nyilatkozat
	1783	A párizsi béke lezárja az amerikai függetlenségi háborút. Az angolok ebben az évben ismerik el az Egyesült Államok függetlenségét, annak ellenére, hogy a háborút az amerikai erők már hat évvel korábban megnyerték.
	1789	A nagy francia forradalom kezdete: Párizs polgárai megostromolják a Bastille-t és kiszabadítanak hét rabot.
	1794	Franciaországban a forradalmi naptár szerinti II. esztendő Hőség hava 9-én a Nemzeti Konvent végrehajtja a thermidori fordulatot , és radikálisan véget vetett a jakobinusok diktatúrájának
	1804-1815	Napóleoni háborúk
	1830	Forradalmi hullám Európában (Franciaország: X. Károly elűzése, Brüsszeli felkelés)
	1848	Forradalom Bécsben és Budapesten
<i>A polgárosodás kezdetei Magyarországon (1790-1847)</i>	1794	Martinovics letartóztatása Bécsben
	1825	Újra összeül az Országgyűlés, Széchenyi megalapítja az MTA-t
	1830	A Hitel megejelenése
	1832-1836	Pozsonyi országgyűlés
	1844	Magyarországon hivatalos nyelv lesz a magyar
<i>Forradalom és szabadságharc Magyarországon (1848-1849)</i>	1848. márc. 15	A radikális pesti ifjúság vér nélkül érvényt szerez a 12 pontnak, kényszerítve ezzel a Pószonyban Kossuthal tárgyaló kormányt a magyarok követelésinek elfogadására.
	1848. április 11	Áprilisi törvények - felszámolják a feudalizmust és megteremtik a fejlődés lehetőségét, de nem oldják meg a jobbágyfelszabadítás kérdését és nem elégítik ki a nemzetiségek követeléseit sem.
	1848. szept. 29	Pákozdai csata - Móga csapatai megverik Jelasics csapatait
	1849. áprili 6.	Isaszegi csata - Görgey Artúr csapatai megverik Windiwsc Gröz-et
	1849. április 14	Debreceni Országgyűlés - magyar Függetlenségi Nyilatkozat, a Habsburg-ház trónfosztása
	1849. május 21	Görgey Artúr csapatai visszafoglalják Budát.
	1849. aug. 13.	Világosi fegyverletétel
	1849. okt. 6.	A 13 aradi vértanú és Batthyány Lajos kivégzése
<i>A nemzetállamok és az imperializmus kora (1849-1914)</i>	1853-1856	Krími háború - Oroszország megkísérli megszerezni a fekete-tengeri tengersizorokat, de a török-francia-angol koalíciótól vereséget szenved. 1856 - Párizsi béke
	1861-1865	Amerikai polgárháború (A rabszolgatartást ellenző északi államok győznek)
	1866	Az Itáliai királyság anektálja Velencét
	1870	Az Itáliai királysághoz kerül Róma
	1871	Német egység-I. Vilmost a német fejedelmek császárnak kiáltják ki
	1882	Hármas szövetség - Olasz-Német-Osztrákmagyar
	1907	Orosz-Angol szövetségekötés
<i>A polgárosodás kibontakozása Magyarországon (1849-1914)</i>	1867	Kiegyezés
	1868	Eötvös József bevezeti a tankötelezettséget
	1875-1890	Tisza Kálmán kormányzása
	1896	A Honfoglalás ezredik évfordulójának megünneplése (Millennium)

<i>Az első világháborútól a nagy gazdasági válságig (1914-1929)</i>	1914-1918	I. Világháború
	1917	Októberi szocialista forradalom, Oroszország kiugrása a háborúból
	1919	Versailles-a németek békeszerződnek, I. világháború vége
	1922	Szovjetunió megalakulása
	1925	Locarnói szerződés - megállapodás Németország nyugati határaitól
<i>A nagy gazdasági válságtól a második világháború végéig (1929-1945)</i>	1929	Tőzsdekrach
	1933	Hitler hatalomrajutása
	1936	Németország bevonul a Rajna-vidékre (megszegi a Locarnói egyezményt), és bevezeti a sorkötelezettséget
	1938	Anschluss
	1939. szept. 1.	Lengyelország lerohanása - a II. világháború kezdete
	1941. június 22	Németország megtámadja a Szovjetuniót
	1944. jún. 6.	Normandiai partraszállás
	1945. május 9.	Európában véget ér a II. világháború
	1945. aug. 6.	Az amerikaiak atombombát dobnak Hiroshimára.
	1945. szept. 2.	Japán aláírja a békeszerződést, véget ér a II. világháború
<i>Magyarország a gazdasági válságtól a második világháborús összeomlásig (1931-1945)</i>	1938. nov. 2.	Első bécsi döntés, Csehszlovákia magyarlakta területei vissza
	1939. márc. 15	Cseh-Morva Protektorátus, német csapatok Prágában
	1940. aug. 30.	Második bécsi döntés, Észak-Erdélyt megszálljuk
	1941. jún. 26.	Kassai bombázás - ürügy belépésünkre a II. világháborúba
	1943. január	Don-kanyar, a második magyar hadsereg pusztulása
	1944. márc. 19	Németország megszállja Magyarországot
	1944. okt. 15.	Sikertelen kiugrási kísérlet, hungarista hatalomátvétel
	1944. dec. 21.	Ideiglenes Nemzetgyűlés, Debrecen
	1945 április	A Vörös Hadsereg kiűzi Magyarországról a Német hadsereget
<i>A jelenkor (1945-től napjainkig)</i>	1947	Marshall-terv, Truman-doktrina
	1948	Marshall-segély, Izrael megalakulása, Berliini válság
	1949	NATO, KGST megalakulása, NSZK, NDK létrehozása, Kínai Népközt.
	1956	Forradalom Magyarországon, Szezei válság
	1957	
	1961	Berlini fal építése
	1968	Prágai tavasz
	1975	Helsinki értekezlet
	1991	Szovjetunió megszűnése
<i>Magyarország a második világháború után (1945-től napjainkig)</i>	1947. febr. 10.	Párizsi békeszerződés aláírása, a Trianoni határok visszaállítása
	1949	10 munkásnál nagyobb üzemek államosítása, egypárti választás, Mindszenty börtönbe
	1953	Sztálin halála, Nagy Imre miniszterelnöksége
	1956. okt. 23.	Forradalom Pesten
	1956. nov. 4.	Forradalom leverése
	1968.	Új gazdasági Mechanizmus
	1989. okt. 23	Harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása
	1990	Szabad parlamenti és önkormányzati választások Magyarországon